

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Στ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Πάσχα στον Κόσμο»

Συγγραφή: ΚΟΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εφαρμογή: ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ ΓΩΡΓΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πάσχα στον Κόσμο

Εφαρμογή σεναρίου

Γιώργος Μπεκιάρης

Δημιουργία σεναρίου

Κόμπος Κωνσταντίνος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ' Δημοτικού

Σχολική μονάδα

8^ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας

Χρονολογία

Από 29-03-2015 έως 03-04-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Στ' Δημοτικού, τεύχος γ', ενότητα 14: «Πάσχα».

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο/η εκπαιδευτικός γνωρίζει τις ιστοσελίδες που θα επισκεφτούν τα παιδιά για την εύρεση πληροφοριών. Οι μαθητές/τριες γνωρίζουν να κατασκευάζουν σταυρόλεξα και τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή: άνοιγμα, αποθήκευση αρχείου και φακέλου, γράψιμο στον κειμενογράφο, αντιγραφή και επικόλληση κειμένου και εικόνας, μεταφορά δεδομένων σε μονάδα αποθήκευσης αρχείων. Η σχολική μονάδα διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής και η σχολική τάξη υπολογιστή με προβολέα.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κόμπος Κωνσταντίνος, Πάσχα στον Κόσμο, Νεοελληνική Γλώσσα, Στ' Δημοτικού, 2013

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην ενότητα «Πάσχα» (σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Στ' δημοτικού», τεύχος γ') και αναδεικνύει τα γεγονότα λίγο πριν τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού. Το Πάσχα αποτελεί για τους χριστιανούς τη μεγαλύτερη εορτή και συμβολίζει τη νίκη της ζωής ενάντια στον πνευματικό και υλικό θάνατο.

Η γιορτή του Πάσχα γενικότερα αποτελεί αφορμή και ευκαιρία να γνωρίσουν οι μαθητές μας τον τρόπο με τον οποίο ο ελληνισμός περισσότερο από άλλους λαούς γιορτάζει διαχρονικά τη μεγάλη αυτή θρησκευτική του γιορτή, πώς την ενέταξε στις παραδόσεις του και στα έθιμά του και με ποιο τρόπο βιώνει τη σημασία της και το ελπιδοφόρο μήνυμά της. Ακόμη, παρέχεται στα παιδιά η δυνατότητα να

πληροφορηθούν για τα έθιμα και τις συνήθειες αυτής της γιορτής σε άλλα μέρη της γης με διαφορετικές θρησκείες. Η πληροφόρηση και η εύρεση ομοιοτήτων και διαφορών φέρνει τα παιδιά όλου του κόσμου το ένα πιο κοντά στο άλλο, απαλείφοντας εχθρότητες και ρατσιστικές συμπεριφορές.

Στο σενάριο περιλαμβάνονται δραστηριότητες με τη χρήση του παγκόσμιου ιστού, λογισμικού παρουσίασης, δημιουργίας κειμένων με τη χρήση κειμενογράφων και κατασκευής σταυρόλεξων. Μέσα από το σενάριο τα παιδιά αναπτύσσουν κριτική σκέψη, επεξεργάζονται κείμενα και αξιοποιούν και οργανώνουν πληροφορίες με ψηφιακά πολυτροπικά μέσα. Το σενάριο εξελίσσεται στην τάξη και στο εργαστήριο των Η/Υ και προϋποθέτει ομαδοσυνεργατική εργασία.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο προσπαθεί να γνωρίσει στα παιδιά τα κοινά έθιμα των χριστιανικών λαών τις ημέρες του Πάσχα, δίνοντας τη δυνατότητα μέσα από την ενασχόληση και την πληροφόρηση να δημιουργήσει θετικές στάσεις και συμπεριφορές στο μακρινό, ξένο και άγνωστο. Πλησιάζοντας προς τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού, τα παιδιά κατανοούν τη νίκη της ζωής έναντι του θανάτου στη χριστιανική θρησκεία. Μπορούν να παρακολουθήσουν την αναπαράσταση του Θείου δράματος στις εκκλησίες και να προσπαθήσουν να κατανοήσουν τις βυζαντινές ψαλμωδίες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Οι επιμέρους στόχοι αναλύονται ως εξής:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να εμβαθύνουν στα γεγονότα που συνέβησαν πριν και κατά τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού·
- να γνωρίσουν έθιμα της Μ. Εβδομάδας και τη συμμετοχή των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο στα έθιμα αυτής·
- να γνωρίσουν πώς γιορτάζεται το Πάσχα σε άλλα μέρη της Ελλάδας·
- να γνωρίσουν σημαντικά έργα ζωγραφικής που παρουσιάζουν πασχαλινά θέματα·
- να μάθουν να εύχονται και να επικοινωνούν με φίλους και αγαπημένα πρόσωπα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιο τους με λέξεις σχετικές με τη γιορτή του Πάσχα·
- να μάθουν να εντοπίζουν και να αντλούν πληροφορίες από ένα πολυτροπικό κείμενο·
- να δημιουργούν πολυτροπικό κείμενο·
- να επικοινωνούν γραπτά ή προφορικά·
- να μάθουν να επικοινωνούν και να παρουσιάζουν τις εργασίες τους τόσο προφορικά όσο και γραπτά.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν τον τρόπο άντλησης πληροφοριών από το διαδίκτυο και να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης σε έναν ιστότοπο·
- να αντλούν πληροφορίες από αποσπάσματα ταινιών·
- να δημιουργούν ψηφιακά αρχεία·
- να χρησιμοποιούν εντολές όπως αντιγραφή, επικόλληση, αποθήκευση·
- να δημιουργούν σταυρόλεξα με τη χρήση κατάλληλων λογισμικών εργαλείων·
- να δημιουργούν κάρτες αλληλογραφίας·

- να αναλύουν πληροφορίες, έτσι ώστε να τις συγκρίνουν και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές επιδιώκεται να ασκηθούν στην ανακαλυπτική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, διερευνώντας στο διαδίκτυο για ομοιότητες και διαφορές στα πολιτισμικά ήθη και έθιμα των ανθρώπων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την εφαρμογή του σεναρίου ήταν η σειρά μαθημάτων της ενότητας 14 με τίτλο «Πάσχα» (*Γλώσσα Στ' Δημοτικού*, τεύχος γ', σελίδες 25-36) και βέβαια η έλευση και οι προετοιμασίες της γιορτής. Το σενάριο δε χρησιμοποιεί τα κείμενα από το σχολικό εγχειρίδιο αλλά ψηφιακό περιβάλλον μάθησης και πολυτροπικά κείμενα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να επικοινωνούν (προφορικά και γραπτά) κατανοώντας και παράγοντας κείμενα αποτελεί στόχο όχι μόνο του σεναρίου αλλά και του γλωσσικού μαθήματος που διδάσκεται στη Στ' Τάξη, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 11). Οι δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων του σεναρίου αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητες της οργάνωσης κάθε είδους κειμένων και τη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων. Η παιγνιώδης μορφή διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος ενεργοποιεί στα παιδιά τη δημιουργικότητα και τη φαντασία, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 12).

Ακόμη, ο εκπαιδευτικός δημιουργεί το δικό του διδακτικό υλικό αντικαθιστώντας τα κείμενα από το σχολικό εγχειρίδιο διατηρώντας όμως τους επικοινωνιακούς στόχους της ενότητας, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 12).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Με τη χρήση των ΤΠΕ τα παιδιά:

- ασκούνται στην πλοήγηση και στην εύρεση πληροφοριών σε ιστοσελίδες και ιστότοπους·
- χρησιμοποιούν κειμενογράφο για παραγωγή και επεξεργασία κειμένων·
- δημιουργούν σταυρόλεξα με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος HotPotatoes·
- χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και τις μηχανές αναζήτησης για να γνωρίσουν έργα σπουδαίων ζωγράφων·
- χρησιμοποιούν λογισμικά-προγράμματα παρουσίασης των εργασιών τους.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα

Ανδρέας Καρκαβίτσας, «[Διηγήματα του Γυλιού: Πάσχα στα Πέλαγα](#)», στην ιστοσελίδα <http://thechrist.gr/>

Γρηγόριος Ξενόπουλος, «[Τα κόκκινα αυγά](#)», στο *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄- Στ΄ Δημοτικού*

Κείμενα από ιστοσελίδες

«[Πάσχα](#)», λήμμα στη *Βικιπαίδεια*

«[Παραδόσεις και έθιμα του Πάσχα στον κόσμο](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.kilkis-press.gr/>

«[Πασχαλινά έθιμα του κόσμου](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.mamapeinao.gr/>

«[Πασχαλινά έθιμα](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.paidika.gr/>

«[Από τα χρωματιστά αυγά στους ιπότες με φράκο](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.griechenland.diplo.de/>

«[Πασχαλινά ήθη και έθιμα στη Γερμανία](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.dw.de/>

Βίντεο

«[Η ζωή του Χριστού](#)» (μέρος 5^ο, μέρος 6^ο, μέρος 7^ο), κινούμενα σχέδια, παραγωγή:

Mondo TV

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Τόπος: αίθουσα Πληροφορικής

Πριν από την έναρξη της εφαρμογής έγινε σύντομη συζήτηση για τη γιορτή του Πάσχα και τη σημασία της. Στη συνέχεια οι μαθητές παρακολούθησαν σε οθόνη, μέσω προβολέα, τα επιλεγμένα αποσπάσματα [5](#), [6](#) και [7](#) της ταινίας κινουμένων σχεδίων «[Η Ζωή του Χριστού](#)» της TV Mondo με ελληνική μεταγλώττιση (τεκμήριο 1). Στα μέρη αυτά της ταινίας, συνολικής διάρκειας 38 λεπτών, παρουσιάζονται τα γεγονότα από την έλευση του Χριστού στα Ιεροσόλυμα και το ναό του Σολομώντα μέχρι την Ανάστασή Του. Αν και η ταινία ταίριαζε περισσότερο σε μαθητές μικρότερων ηλικιών, σύμφωνα με την αρχική άποψη κάποιων μαθητών, το ενδιαφέρον τους ήταν αυξημένο και τους βοήθησε να θυμηθούν τα γεγονότα που σχετίζονται με την Μεγάλη Εβδομάδα και την εορτή του Πάσχα. Αυτό φάνηκε από τη συζήτηση που ακολούθησε μετά την ταινία σε σχέση με το περιεχόμενο των αποσπασμάτων. Η συζήτηση έγινε με βάση τις ενδεικτικές ερωτήσεις του σεναρίου άλλα και άλλες που προέκυψαν:

- Γιατί ο Χριστός επισκέπτεται τα Ιεροσόλυμα;
- Είναι μόνος του ή συνοδεύεται, και από ποιους;
- Γιατί ο Χριστός δικάζεται από Ιουδαίους και Ρωμαίους;
- Γιατί ο Ρωμαίος πραιτορας δεν επιθυμεί την καταδίκη του Χριστού;
- Τι φανερώνει η Ανάσταση του Χριστού;
- Ποιο γεγονός θυμούνται οι χριστιανοί κατά τον εορτασμό του Πάσχα;
- Τι σας έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση στα γεγονότα που είδατε;
- Πώς αντιμετώπισε ο Χριστός αυτούς που τον πρόσβαλαν και τον σταύρωσαν;

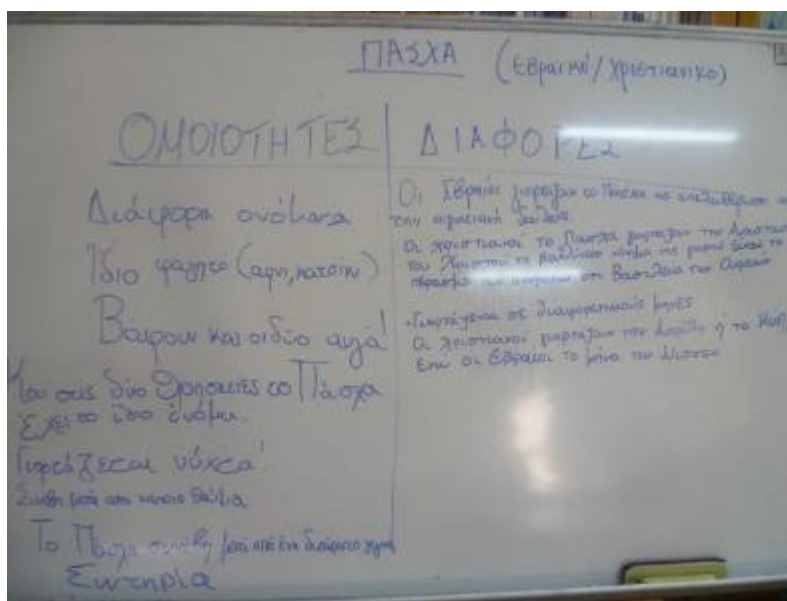

Τεκμήριο 1

Μετά το τέλος της συζήτησης τέθηκε η ερώτηση «Γνωρίζετε αν υπάρχει και Πάσχα για λαούς άλλων θρησκειών;». Οι μαθητές δεν γνώριζαν κάτι σχετικό κι έτσι δόθηκε η ευκαιρία να αναζητήσουν στη [Βικιπαίδεια](http://el.wikipedia.org/wiki/Πάσχα) (<http://el.wikipedia.org/wiki/Πάσχα>) πληροφορίες για το Πάσχα. Από τις πρώτες πληροφορίες του κειμένου κατάλαβαν πως υπάρχει και το εβραϊκό Πάσχα που σχετίζεται με την απελευθέρωση των Εβραίων από τους Αιγυπτίους. Στο σημείο αυτό τους δόθηκε η οδηγία να εντοπίσουν μέσα από το κείμενο ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των δύο εορτών που φέρουν την ίδιο ονομασία τόσο ως προς το νόημά τους για τον κάθε λαό, όσο και ως προς τα έθιμα που συνοδεύουν τον κάθε εορτασμό. Λόγω έλλειψης χρόνου και για να συμμετέχουν από κοινού οι μαθητές στη δραστηριότητα προτιμήθηκε η αναγραφή των ομοιοτήτων και των διαφορών να γίνει στον πίνακα (βλ. Τεκμήριο 2). Κάποιοι μαθητές ανέλαβαν να γράφουν στον πίνακα και οι ομάδες διαδοχικά έλεγαν τις διαφορές και τις ομοιότητες που είχαν εντοπίσει στο κείμενο. Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με σύντομη συζήτηση για τα όσα είδαν και διάβασαν

οι μαθητές και από τα σχόλιά τους διαφάνηκε η ικανοποίησή τους για τις πληροφορίες που αποκόμισαν.

Τεκμήριο 2

3η & 4η διδακτική ώρα

Τόπος: αίθουσα Πληροφορικής, σχολική τάξη

Αρχικά οι μαθητές διάβασαν χαμηλόφωνα το διήγημα του Καρκαβίτσα «[Πάσχα στα Πέλαγα](#)» (βλ. Τεκμήριο 3). Για το συγκεκριμένο κείμενο τους δόθηκε η δυνατότητα επιλογής, ώστε να μπορούν να το διαβάσουν από την επιλεγμένη ιστοσελίδα ή από το έντυπο που τους δόθηκε. Οι περισσότεροι μαθητές προτίμησαν την ανάγνωση από το έντυπο (βλ. Τεκμήριο 3).

Μετά την ανάγνωση του κειμένου έγιναν ερωτήσεις σχετικά με τον τόπο, το χρόνο και τα πρόσωπα που αναφέρονται στο κείμενο και στη συνέχεια η συζήτηση εστιάστηκε στο σκοπό του εορτασμού και στα έθιμα που τον συνοδεύουν. Οι μαθητές παρατήρησαν πως παρά το γεγονός πως οι συνθήκες ήταν διαφορετικές με αυτές που είχαν οι ίδιοι συνηθίσει να γιορτάζουν το Πάσχα με την οικογένειά τους, το πλήρωμα

και οι επιβάτες του καραβιού δημιούργησαν με το δικό τους τρόπο την πασχαλιάτικη χαρμοσύνη ατμόσφαιρα και τήρησαν πολλά από τα βασικά έθιμα του Πάσχα. Στο τέλος η συζήτηση προεκτάθηκε και σε άλλες κοινωνικές ομάδες που γιορτάζουν το Πάσχα μακριά από το σπίτι του και δεν έχουν τη δυνατότητα να παραβρεθούν στην εκκλησία (όπως το πλήρωμα και οι επιβάτες ενός αεροπλάνου, όσοι βρίσκονται στο νοσοκομείο, οι στρατιώτες, κ.ά.).

Τεκμήριο 3

Το επόμενο κείμενο που διάβασαν οι μαθητές ήταν το διήγημα του Γρ. Ξενόπουλου «[Τα κόκκινα αυγά](#)». Η ανάγνωση έγινε χαμηλόφωνα από το Ανθολόγιο τους («Με λογισμό και μ' όνειρο», *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων*, σ. 175) στη σχολική τάξη, επειδή δεν υπήρχε διαθεσιμότητα της αίθουσας πληροφορικής και επειδή κρίθηκε πως η ανάγνωσή του από τον υπολογιστή δεν προσέδιδε προστιθέμενη αξία στη δραστηριότητα. Με την ολοκλήρωση της ανάγνωσης έγινε σύντομη ανάλυση του κειμένου με ερωτήσεις στους μαθητές σχετικά τη θεματική του και το πρόσωπο που

περιγράφει τα γεγονότα. Στη συνέχεια, η συζήτηση επικεντρώθηκε γύρω από το έθιμο του βασιμάτος των αυγών το Πάσχα. Κάποιες από τις ερωτήσεις που αξιοποιήθηκαν ήταν:

- Ποιες αναφορές υπάρχουν στο κείμενο για άλλους λαούς που στο παρελθόν συνήθιζαν να βάφουν αυγά;
- Ποιες ερμηνείες δίνονται σε κάθε περίπτωση για το συγκεκριμένο έθιμο;
- Γιατί επιλέχθηκε το κόκκινο χρώμα;
- Γιατί δεν υπάρχει μια επίσημη απάντηση στο κείμενο για την ακριβή προέλευση και σημασία του εθίμου;
- Ποια εκδοχή θεωρείτε πιο πιθανή;
- Τα έθιμα παραμένουν ίδια στο χρόνο και από τόπο σε τόπο; Μπορείτε να αναφέρετε κάποια παραδείγματα;

Η συζήτηση ήταν πολύ ενδιαφέρουσα με τους μαθητές να προσπαθούν να προτείνουν και να αιτιολογήσουν τις πιο πιθανές ερμηνείες για την προέλευση και τη σημασία του εθίμου. Επίσης, ανέφεραν παραδείγματα από ιδιαίτερα πασχαλιάτικα έθιμα και άλλα που γίνονται στον τόπο καταγωγής των γονιών τους. Με τον τρόπο αυτό κατανόησαν τις έννοιες της εξέλιξης και διαφοροποίησης των εθίμων διαχρονικά και με βάση τον τόπο και τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Λόγω μεγάλης διάρκειας της συζήτησης και της εμβάθυνσης που έγινε στις διαφορές των εθίμων δεν κρίθηκε σκόπιμο να υλοποιηθεί η κατασκευή πίνακα 2Χ2 για τις ομοιότητες και διαφορές των εθίμων του Πάσχα στις περιοχές της Ελλάδας.

5η–8η διδακτική ώρα

Τόπος: αίθουσα Πληροφορικής

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε 5 ομάδες. Σε κάθε υπολογιστή υπήρχε αποθηκευμένο και το αντίστοιχο φύλλο εργασίας ως έγγραφο, ώστε να βρίσκουν εύκολα τις σελίδες του διαδικτύου με τη βοήθεια των υπερσυνδέσεων. Κάθε ομάδα άνοιξε το δικό της φύλλο

εργασίας και ακολούθησε τις οδηγίες του. Επισημάνθηκαν οι στόχοι της δραστηριότητας που σχετίζονταν με τη σωστή επιλογή των χαρακτηριστικών εθίμων, τη σύντομη και προσωπική περιγραφή τους και την επιλογή των κατάλληλων εικόνων που θα ενσωμάτωναν στις παρουσιάσεις τους.

Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι από προηγούμενες εργασίες στη χρήση του διαδικτύου για την αναζήτηση και αξιοποίηση πληροφοριών με σκοπό τη δημιουργία παρουσιάσεων. Κάποιες ομάδες δεν περιορίστηκαν στους προτεινόμενους διαδικτυακούς τόπους και έκαναν ευρύτερη αναζήτηση για να συλλέξουν τις πληροφορίες τους και τις αντίστοιχες εικόνες. Το ίδιο συνέβη και για το λόγο πως κάποια προτεινόμενα κείμενα ήταν μακροσκελή και δυσκόλεψαν τις ομάδες να επιλέξουν τα έθιμα που θα αξιοποιήσουν. Γενικά έδειξαν ενδιαφέρον για τη δραστηριότητα που όμως κυμάνθηκε ανάλογα με το θέμα, τα κείμενα κάθε ομάδας και τη σύνθεσή της. Πιο ενδιαφέρουσα τους φάνηκε η δραστηριότητα με τους πίνακες ζωγραφικής. Το αποτέλεσμα ήταν ικανοποιητικό, όπως φάνηκε στις αντίστοιχες παρουσιάσεις που δημιούργησαν χωρίς ουσιαστική βοήθεια σε λογισμικό παρουσιάσεων (Impress·βλ. τεκμήριο 4 – φάκελος με συνοδευτικό υλικό). Η δραστηριότητα κράτησε 2-3 ώρες, ανάλογα με το θέμα και τη σύνθεση κάθε ομάδας.

Τεκμήριο 4

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων κάθε ομάδα δημιούργησε το δικό της σταυρόλεξο με ερωτήσεις σχετικά με το Πάσχα και τα έθιμά του (φάκελος συνοδευτικού υλικού). Δεν αξιοποιήθηκε το προτεινόμενο διαδικτυακό εργαλείο δημιουργίας σταυρολέξων, επειδή ο σύνδεσμος οδηγούσε σε ανενεργή σελίδα. Οι μαθητές δημιούργησαν εύκολα, γρήγορα κι ευχάριστα σταυρόλεξα με τη βοήθεια του λογισμικού «hot potatoes – Jgross» (έγινε σχετική τροποποίηση της οδηγίας στα φύλλα εργασίας) με το οποίο ήταν εξοικειωμένοι από το μάθημα της πληροφορικής και από την υλοποίηση του προηγούμενου σεναρίου. Οι ομάδες που πρόλαβαν ασχολήθηκαν περισσότερο και την αντικατάσταση των τίτλων-οδηγιών του σταυρολέξου στα ελληνικά, καθώς και με την εμφάνισή του. Με το τέλος του δεύτερου συνεχόμενου δώρου όλες οι ομάδες είχαν ολοκληρώσει την εργασία τους.

9η & 10η διδακτική ώρα

Τόπος: αίθουσα Πληροφορικής

Οι παρουσιάσεις των ομάδων είχαν περαστεί σε υπολογιστή που ήταν συνδεδεμένος με προβολέα. Κάθε ομάδα παρουσίασε διαδοχικά τη δική της παρουσίαση στην ολομέλεια. Στο τέλος κάθε παρουσίασης γινόταν μια σύντομη συζήτηση για τα θετικά της σημεία και για τα περιθώρια βελτίωσής της. Σημείο αναφοράς ήταν οι γενικότεροι στόχοι σχετικά με την επιλογή και την τροποποίηση των κειμένων, ώστε να είναι σύντομα, κατά νοητά κι ελκυστικά. Σε δύο ομάδες υπήρξαν παρατηρήσεις πως τα κείμενά τους δεν ήταν ιδιαίτερα επεξεργασμένα. Σε γενικές γραμμές οι παρουσιάσεις ήταν σε πολύ καλό επίπεδο και επιτεύχθηκαν οι στόχοι της δραστηριότητας.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων έγινε η αλληλοσυμπλήρωση των σταυρολέξων των ομάδων. Κάθε ομάδα περνούσε διαδοχικά από τον υπολογιστή της άλλης ομάδας και συνεργατικά συμπλήρωναν τα σταυρόλεξα. Ο στόχος ήταν κάθε ομάδα να συμπληρώσει τουλάχιστον δύο σταυρόλεξα. Μια ομάδα πρόλαβε να συμπληρώσει όλα τα σταυρόλεξα. Η συμπλήρωση έγινε με σχετική ευκολία με

εξαιρέση κάποια σταυρόλεξα που είχαν ελάχιστα λάθη σε σχέση με τον ορισμό και την ορθογραφία.

Στην υπόλοιπη μία ώρα που είχε απομείνει οι μαθητές προσπάθησαν να υλοποιήσουν την τελευταία δραστηριότητα που αφορούσε την κατασκευή πασχαλιάτικων καρτών. Τους έγινε επίδειξη με τη βοήθεια του προβολέα για τον τρόπο διαμόρφωσης της σελίδας στον κειμενογράφο και τη δημιουργία πίνακα 1Χ2. Η κάθε ομάδα άνοιξε από ένα νέο έγγραφο στον κειμενογράφο της και δημιούργησε τον πίνακα σύμφωνα με τις οδηγίες που είχαν προηγηθεί (βλ. Τεκμήριο 5). Στη συνέχεια άνοιξε το πρόγραμμα ζωγραφικής και προσπάθησε να ζωγραφίσει εκεί πασχαλινά σχέδια για να τα ενσωματώσει στην κάρτα της. Δυστυχώς, στο ελάχιστο χρονικό διάστημα που είχε απομείνει και με δεδομένο πως ήταν η τελευταία μέρα πριν τις διακοπές του Πάσχα με πλήθος άλλων σχολικών δραστηριοτήτων, καμία ομάδα δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει την κάρτα της. Διαφάνηκε όμως πως όλοι οι μαθητές κατανόησαν τη διαδικασία δημιουργίας. Κάποιοι μαθητές με δική τους πρωτοβουλία δεσμεύτηκαν πως θα τις δημιουργήσουν κάρτες στο διάστημα των διακοπών στο δικό τους υπολογιστή και θα τις ανταλλάξουν μεταξύ τους με ηλεκτρονική αλληλογραφία.

Τεκμήριο 5

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Φύλλο εργασίας 1^{ης} ομάδας

1. Αναζητήστε στο διαδίκτυο εικόνες από τη Σταύρωση ή την Ανάσταση του Χριστού των ζωγράφων της Αναγέννησης (Botticelli, Rafael, El Greco και Caravaggio) και αποθηκεύστε αυτές σε αρχείο παρουσίασης εικόνων, όπου στο κάτω μέρος της εικόνας να υπάρχει το όνομα του ζωγράφου και ο τίτλος του έργου του.
2. Στη συνέχεια, εντοπίστε τις διαφορές ανάμεσα στις εικόνες των Botticelli, Rafael, El Greco και Caravaggio.
3. Ανοίξτε το πρόγραμμα «Hot Potatoes» και από την επιλογή «Jcross» δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο. Το σταυρόλεξο θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις Crossword, Across και Down σε Σταυρόλεξο, Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα.

Φύλλο εργασίας 2^{ης} ομάδας

- Από τις ιστοσελίδες <http://www.kilkis-press.gr/blog/paradoseis-kai-ethima-tou-pascha-ston-kosmo> και <http://www.mamapeinao.gr/articles/448-Πασχαλινά-έθιμα-του-κόσμου> βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Δημιουργήστε έναν πίνακα 2Χ2 με ομοιότητες και διαφορές για τα πασχαλινά έθιμα ανάμεσα στην Ελλάδα και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ανοίξτε το πρόγραμμα «Hot Potatoes» και από την επιλογή «Jcross» δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο. Το σταυρόλεξο θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις Crossword, Across και Down σε Σταυρόλεξο, Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα.

Φύλλο εργασίας 3^{ης} ομάδας

1. Από την ιστοσελίδα http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=145&Itemid=389 βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων στις περιοχές της Ελλάδας: Κω, Κάλυμνο, Μυτιλήνη, Ύδρα και Χαλκιδική (Ιερισσός). Αναζητήστε τουλάχιστον μία εικόνα από τα έθιμα των περιοχών αυτών.
2. Ανακαλύψτε τον κοινό συμβολισμό που έχουν όλες οι ανθρώπινες ενέργειες στις παραπάνω περιοχές στα πασχαλινά έθιμα.
3. Ανοίξτε το πρόγραμμα Hot Potatoes και από την επιλογή JCross δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο. Το σταυρόλεξο θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις Crossword, Across και Down σε Σταυρόλεξο, Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα.

Φύλλο εργασίας 4^{ης} ομάδας

1. Από τις ιστοσελίδες <http://www.dw.de/πασχαλινά-ήθη-και-έθιμα-στη-γερμανία/a-2605568> και <http://www.griechenland.diplo.de/Vertretung/griechenland/el/01/Osterbraeuche.html> δημιουργήστε αρχεία παρουσίασης με εικόνες και έθιμα των Γερμανών για το Πάσχα.
2. Με ποιο πρόσωπο της γιορτής των Χριστουγέννων μοιάζει ο πασχαλινός λαγός;
3. Ανοίξτε το πρόγραμμα «Hot Potatoes» και από την επιλογή «Jcross» δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο. Το σταυρόλεξο θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις Crossword, Across και Down σε Σταυρόλεξο, Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα.

Φύλλο εργασίας 5^{ης} ομάδας

1. Από τις ιστοσελίδες <http://www.kilkis-press.gr/blog/paradoseis-kai-ethima-toy-pasxa-ston-kosmo> και <http://www.mamapeinao.gr/articles/448-Πασχαλινά-έθιμα-του-κόσμου> βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι Η.Π.Α ή η Νέα Ζηλανδία κ.ά.
2. Δημιουργήστε έναν πίνακα 2X2 με ομοιότητες και διαφορές για τα πασχαλινά έθιμα ανάμεσα στην Ελλάδα και τις χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Ανοίξτε το πρόγραμμα «Hot Potatoes» και από την επιλογή «Jcross» δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο. Το σταυρόλεξο θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις Crossword, Across και Down σε Σταυρόλεξο, Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ως επέκταση του σεναρίου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν τα περιεχόμενα των παρουσιάσεων, τα σταυρόλεξα και οι κάρτες για τη δημιουργία Blog ή ηλεκτρονικής εφημερίδας που στη συνέχεια θα μπορούσε να τυπωθεί και να μοιραστεί και σε άλλους μαθητές του σχολείου, για να γνωρίσουν καλύτερα το νόημα του Πάσχα και τα έθιμα που το συνοδεύουν.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το θέμα του σεναρίου ήταν ελκυστικό για τους μαθητές και οι δραστηριότητες που υλοποίησαν ήταν ενδιαφέρουσες και εύκολα υλοποιήσιμες. Γενικά το ενδιαφέρον τους ήταν αυξημένο και χωρίς ιδιαίτερες διακυμάνσεις σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου. Οι γνώσεις που αποκόμισαν οι μαθητές για την γιορτή του Πάσχα είναι πληρέστερες σε σχέση με την ενότητα του σχολικού εγχειριδίου που αντικατέστησε. Επιπλέον, οι μαθητές πέρασαν ευχάριστα και δημιουργικά τις ώρες τους ενισχύοντας, παράλληλα, και τις δεξιότητες της συνεργασίας και της επικοινωνίας.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hall, N. 1987. *The emergence of literacy*. Kent: Hodder and Stoughton.

Kress, G. 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice*. Οξφόρδη: Oxford University Press.

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2, 111-124.

Swales, J. 1997. *Genre Analysis, English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.

Whitehurst, G. J. & C. J. Lonigan.1998. Child development and emergent literacy. *Child Development* 69.3, 848 – 872.

Wray, D. 1984. *Teaching Information Skills Through Work*. Λονδίνο: Hodder & Stoughton.

Wray, D. 1989. *Teaching Project*. Λονδίνο: Scholastic Publication.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [15.11.2010].

Χατζησαββίδης, Σ. 2002. *Η Γλωσσική Αγωγή στο Νηπιαγωγείο: δραστηριότητες για την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και του γραμματισμού*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.